

BESLUT
2011-12-12

Dnr: 2011-05176

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 8 september 2011

Saken

Nedre åldersgräns

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att NN kan få studiemedel för den aktuella utbildningen trots sin ålder.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för att läsa Basic Medicine Course vid ett universitet i Ungern läsåret 2011/2012.

CSN avslog ansökan med motivering att kurserna är på gymnasienivå och med lika stor fördel går att läsa vid komvux i Sverige.

NN överklagade den 22 september 2011 beslutet och anförde i huvudsak följande. Den sökta utbildningen är ett krav för studenter som senare vill bli antagna till läkarprogrammet vid universitetet. Den förbereder studenterna för framtida medicinska studier och kan därför inte ersättas med andra program i Sverige.

CSN ändrade den 11 oktober 2011 motiveringen till att studerande vid utbildningar på gymnasienivå inte kan beviljas studiemedel före vecka 27 det år den studerande fyller 20 år.

CSN överlämnade ärendet den 13 oktober 2011 och inkom den 25 november 2011 med ett yttrande. CSN anförde bl. a. följande. Av universitetets webbsida framgår att den ettåriga förutbildningen rekommenderas för dem som inte har tillräcklig kunskap i biologi, fysik och kemi från gymnasiet. Den innehåller också kurser i engelska, latin och ungerska. Studerande som genomgår förutbildningen med godkänt resultat blir direkt antagna till den valda högskoleutbildningen. – Förutbildningen uppfyller enligt CSN:s bedömning flera av de krav som ställs på svenska universitet och högskolor för att få anordna behörighetsgivande förutbildning. Däremot är syftet med den valda

förutbildningen inte att den studerande ska uppnå en särskild behörighet som krävs för att komma in på högskoleutbildningen. Syftet är istället att ge de studerande, som anser att de behöver det, mer kunskap i bl. a. naturvetenskapliga ämnen för att underlätta det fortsatta lärandet på högskoleutbildningen. Den anordnas därmed troligen inte heller i det rekryteringsfrämjande syfte som gäller i Sverige. CSN bedömer att utbildningen inte kan anses motsvara de behörighetsgivande utbildningarna i Sverige. – Studerande på gymnasienivå kan få studiemedel tidigast från och med det andra kalenderhalvåret det år då de fyller 20 år. Regeringen har meddelat ett undantag från åldersgränsen. Detta undantag gäller dock endast studier på utbildningar som omfattas av bilagan till förordningen, alltså svenska utbildningar. För studier utomlands finns inga bestämmelser som gör undantag från åldersgränsen för studiemedel på gymnasienivå.

NN har beretts tillfälle att komma in med synpunkter på CSN:s yttrande.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 2 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel för studier på gymnasienivå får lämnas tidigast från och med det andra kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år, om inte annat följer av bestämmelser som regeringen meddelar.

I en bilaga till studiestödsförordningen (2000:655) förtecknas i avdelning A1, A2, A3, B1 och B2 de olika utbildningar i Sverige för vilka studiestöd kan lämnas. För utbildningar som anges i avdelning A1 och A2 får studiemedel lämnas först från och med det andra halvåret det år då den studerande fyller 20 år.

Många gymnasieutbildningar, bland annat vid gymnasieskolor och kommunal vuxenutbildning, finns upptagna i avdelning A1 i bilagan. Utbildning vid statliga universitet och högskolor enligt förordningen (2007:432) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor finns upptagen i avdelning A3.

I 3 kap. 20 – 25 §§ studiestödsförordningen finns särskilda bestämmelser om studier utomlands.

Nämndens bedömning

En grundläggande förutsättning för att studier utomlands ska berättiga till studiemedel är att en motsvarande utbildning i Sverige är studiestödsberättigande. Den motsvarande eller jämförbara utbildningens placering i bilagan till studiestödsförordningen avgör också vilka regler för utbildningsnivå m.m. som ska gälla för den utländska utbildningen. Däremot krävs inte att den utländska utbildningen i varje detalj ska uppfylla de svenska bestämmelser som gäller för en utbildning. I stället tillämpas som huvudregel en allmän princip om ömsesidigt erkännande av andra länders utbildningar. Detta gäller i synnerhet inom den europeiska unionen.

Den av NN valda utbildningen är en gymnasial förutbildning vid ett universitet och har stora likheter med sådana basårutbildningar som finns i ett flertal länder inom den europeiska unionen. Den svenska motsvarigheten är den behörighetsgivande förutbildning som anges i avdelning A3 i bilagan till studiestödsförordningen. Den

valda utbildningen ska därför i studiestödshänseende räknas som en sådan utbildning.

För en utbildning som anges i avdelning A3 i bilagan till studiestödsförordningen gäller inte den nedre åldersgränsen. De särskilda bestämmelserna i 3 kap. 20 –25 §§ studiestödsförordningen innehåller inte någon avvikande regel i detta hänseende för utländska sådana utbildningar. Det är därför inte heller erforderligt att pröva om en sådan reglering skulle vara förenlig med unionsrätten.

NN kan sammanfattningsvis, trots sin ålder, få studiemedel för den valda utbildningen. Överklagandet ska således bifallas.

Mats Törnered

Christina Sundström

Beslutet har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i Överklagandenämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, ledamöterna Marie-Louise Holmberg, Margareta Lindhagen och Christian Sjöstrand samt ersättaren Anita Enocksson

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN
Kopia till CSN, rättsavdelningen